

את הקורס שלו, עושה הכל כדי להפגין יידידותו נגד הרס"ם האכזר, פוגע בהפגעתו בפשטות אשר על טיפוחה בקרב החיילים עמל הרס"ם כה רבות. והרס"ם, הידוע הוא כיצד לגשת לקצין ולהעיר לו על כך? הרי לא יתכן שירעים בקולו "הי, אתה, סגן משונה, מה אתה חושב לך? כובע גועז להיות נישא על הכתפיים או שמא סבור אתה שנכרת ראשך?" צורה זו לא תתכן. היגש, היעבור לדום, היצידע ויאמר "המפקד, שכחת בחורך כובעך, המפקד!" יצידע שנית וילך. כמה רס"פים יש אשר להם תחושת-אלתור ושקט במידה מספקת כדי להחליץ ממצב בלתי נוח זה? לא יעיר לקצין — יבואו החיילים בתלונה-שאלה "והפרת הרב — מותר?" כן יעיר — צפוי הוא לתשובה בלתי מנומסת מצד הקצין אשר רק תמול-שלשום היה חוגר ועדיין יש בבלו על הרס"ם ושש הוא להראות לו עליונותו. אובייקטיבית אינני רואה הצדקה לקיום יחסים כאלה בין הרס"ם לבין הקצינים הצעירים ביחידה, כי חייב הקצין הצעיר, וחייב כל קצין בכלל, לזכור שהרס"ם לרוב מש"ק ותיק הוא, מנוסה ביחידה ובתפקידו ואין ספק שבהרבה שטחים עשוי הוא ללמד את הקצין הצעיר ולהדריכו, ובהרבה דברים יכול אף מפקדו של הרס"ם ללמוד ממנו — וללא בושה, כי "מכל מלמדי השכלתי". וכן הוא באשר לצדו השני של המטבע — יחס הרס"ם אל המש"קים והטוראים. הרס"ם — אֶפְהֶפְלוּגָה, בדאגתו לסידורים, למנהלה ולשירותים. לצורך זה עליו להפעיל את חייליו בעבודות אשר לעתים אינן נחשבות בעיני אלה ל"מכובדות" ו"חייליות", אולם אין הערכה זו מפחיתה מערך העבודות וחשיבותן. גוסף על כך אין הרס"ם "גננת" לילדים מפגרים. עיסוקו באנשים מבוגרים, אשר חייבים בעצמם להבין חשיבות תפקידו של רב-הסמל ואם יחדלו לראות בו רודן אשר כל מטרתו לרדת לחיי-אנשי ויבינו שהמדובר באדם המנסה והמשתדל בכנות לטובת היחידה ולטובת-הם, אז אף יבינו את מפקדם, זה אשר משום-מה כל קריקטורה מציגה אותו כבעל שפם מבהיל, סיו פער לרוחה ומוכן להפליט קללות וגידופים כיד הדמיון

העשיר עליו, חייב כל חייל לדעת ערך מדוי וחשיבות הופ' עתו בעיני הציבור ובעיני-הוא, חייב כל חייל לדעת שדאגתו המתמדת של הרס"ם לסידורי המחנה ולנקיונו — לטובת החייל והצבא-הם.

משפטים אחדים אל המש"קים. הרס"ם אחראי להם, למילוי תפקידם, לנהוג את אנשיהם. יבין כל מש"ק — וסמלים בכלל זה — שאין הם מסוגלים לבצע תפקידיהם ללא סיוע ממשי ובלתי הדרגה מצד הרס"ם, המנוסה מהם בהרבה בחיי-צבא ובתפקיד משמעת. רב-סמל טוב ידריך מש"קים ויכוונם, ואין זה אסון כלל וכלל אם אי-פעם יגער בהם, איש עוד לא מת מצעקה — אך משוכנע אני שצעקות הרס"ם במקום הנכון מנעו קרבנות-חיים לא מועטים. דברים אלה נכונים הם לימי רגיעה ולימי קרבות, אם כי כרוך וידוע שמצבי מתיחות מעמידים בפני הרס"ם בעיות רבות יותר, קשות יותר ולעתים מסובכות יותר ועם זאת קובעות וגורליות יותר.

דברים אלה אינם חדשים, הם נאמרו בכל צבא ובכל זמן. קשה להחזירם להכרת האנשים ושתי סיבות לכך: האחת היא בזאת שהרס"ם מסמל ומגלם כל אשר מכביד על החייל ומקשה על חייו, והשנייה — נעוצה לעתים, ברס"ם עצמו. לא תמיד נבחר האדם הנכון לתפקיד זה. מתגלה סמל מוכשר בעל יומה רבה והבנת-עניינים — מועמד הוא לקורס קצינים, ואם חסר הוא כל אלה, גולים סבוייו לעלות לדרגת רס"ל בגלל חוסר מתחרים. טוב עשה צה"ל כאשר פתח במפעל המיוחד לחינוך מש"ק-משמעת, חינוך אשר יקנה לרס"לים ידיעות רקע חשובות וחיוניות למילוי תפקידיהם.

בסיכום — חייבים אנו לראות ברב-הסמל הפלוגתי את מפקד המש"קים, את מדריך החוגרים, מבצע הוראות מ"פ ומודא ביצוע הוראות אלו, את האיש אשר בלעדיו ההתחלשות הטקטיות הגאוניות ביותר של המפקד לא תבוצענה — כי לא הוכנו המבצעים והאמצעים כדורים.

סרן מאיר נויבך

תפקידי הרב-סמל

תפקידי הרב-סמל בעת שלום

1. מנדא ביצוע המשמעת, המשטר והנהוג ע"י המש"קים — טיפול אישי בחייל, מנהיגות טובה ופיקוח מתמיד.
2. קובע תורנויות ותפקידים אחרים לחיילי היחידה, ודואג לחלוקתם הצודקת.
3. מרכז רישום החופשות, דואג ליציאת החיילים לחופשה. זכותו לעכב חופשה מסיבות תפקיד ומשמעת.
4. אחראי להדרכת תרגילי הסדר, ביצוע מסדרי היחידה, וביצוע הטכסים השונים בצורה הצבאית הנכונה והמושגת למת ביותר.

5. אחראי למשרד הפלוגה לבעיות כוח אדם, כגון: מיון, תגבורות, דיווח. התמחותו בשטח המנהלה ופקודות ה"מסכ"ל היא הכרת לעבודות השגרתיות.
6. אחראי לעריכת פקודות הקבע ופקודות השגרה של היחידה, וחותרם עליהם בשם מפקד היחידה.
7. מקבל, מכין, בודק ומנסח את כתבי התלונות והקובלנות לפני הגשתם לקצין השיפוט. אחראי לרישום בספר התלונות ולביצוע גוריהדין.
8. עוקב אחרי התנהגותם של חוגרי היחידה ואופן ביצוע תפקידיהם, וממליץ — בהתאם ליכולתם — על העלאות בדרגה, העברות, קורסים, וכדו'.

9. מתעצב עם הרס"ר בעניני סדר ומשמעת, וכן בענין הקשיים שהוא נתקל בהם במילוי תפקידו.
10. יוזם ומקים השתלמויות לחיילי יחידתו.
11. מרכיב בידו את רישום ספרות ההדרכה ומעודד את המש"קים שתחת פקודתו להשלמת ידיעותיהם.
12. מבקר את יומני המחלקות ובודק אם קיימת חלוקה צודקת ביחס לתעסוקת חיילי המחלקה.
13. מקיים התיעצויות עם הקצינים בעניני שגרה.
14. דואג לצידוד ספורט, ומעודד חייליו בהקמת קבוצות ספורטיביות ותחרויות פנימיות.
15. יוזם, מארגן ומבצע מסעות וטיולים להכרת הארץ על אזוריה השונים ובעיותיה, במטרה לעודדם לפעולות חלוציות.
16. יוזם ומארגן מסיבות וערכי הוא כדי להרים את המורל ולגשר בין חיילי היחידה לבין קציניה וסמליה.
17. מטפל בחולים, יוזם ביקורים בבתי-חולים ומטפל בדרך משמעתית במתחילים.
18. מעודד את המפקד ואת קציני היחידה לביקורות שג"רתיות, כדי להעלות את רמת היחידה.
19. מתכנן תעסוקת חיילים בעבודות פרודוקטיביות; לוחם בעצלות.
20. מפקח בקפדנות רבה על נקיון הנשק ומצבו התקין של ציוד הביצורים.
21. מגן ומציג את האינטרסים של סמליו וחיילי יחידתו בפני המפקדים, ופועל בשמם.
22. זוכתו להעיר בטקט לקצינים זוטרים על עבירות מש"מעותיות.
23. מפקח על הלבוש וההופעה הנאותה של חייליו, ביחידה ומחוצה לה.
24. משתתף בשיבות קציני היחידה, בהשתלמויות, בימי עיון וכד'.
25. אחראי לחלוקת מקומות מגורים לחיילי יחידתו, בשיתוף האפסנאי. מקפיד על שמירת רמת ההיגיינה, הצורה הנאה והנוחיות ביחידה.
26. מקיים קשר מתמיד עם מש"ק האפסנאי בעניני חלוקת ציוד והזמנתו.
27. אחראי לניצול יעיל של המזון; מעודד קיום ועדת תזונה, ודואג לביצוע הצעותיה השונות של הועדה.
28. קובע זכרת לנופש והבראה לחיילי היחידה המצטיינים — במקרה של הקצבת מקומות נופש בוודים. כאשר היחידה יוצאת לנופש במרוכז, עליו להיות הרוח החיה לניצול תכליתי של זמן הנופש.
29. מפקח על העצירים והמרותקים, ודואג לתעסוקתם המלאה וליחס הוגן כלפיהם.

30. בעת שלום, על רב-הסמל להכין את עצמו ואת המש"קים שתחת פקודתו לקראת אפשרות של קרב ומצבי לחימה.

תפקידיו של רב-הסמל בשדה

1. אחראי להקמת המאהל ומתקניו השונים, בהתיעצות עם מפקד היחידה.
2. אחראי לבחירת דרכי אספקה ופינוי, אחראי לביצוע התחפרות, הסוואה וכד'.
3. אחראי לקביעת נקודות ציומי התחמושת, הדלק, המזון, המטבח, בתי השירות, מקלחת-שדה, מקומות איסוף אשפה ושיירי אוכל.
4. אחראי לסימון ושילוט המאהל.
5. קובע את סדורי האבטחה, בהתיעצות עם המפקד. מוציא הוראות קבע להגנת המקום מפני התקפות קרקע, הת-קפות-אוויר וכד'.
6. עם שהוא מנתר על גיגונים צבאיים, אשר המקום אינו הולם אותם — מקפיד הוא הקפדה מלאה על ההיגיינה במאהל.
7. אחראי לתכנון פרוק המאהל, לעריכת ביקורת ציוד, לסריקת השטח, ולטשטוש כל הסימנים המעידים על מקום חניית היחידה.

תפקידיו של רב-הסמל בקרב

1. נוסף על התפקידים המוטלים עליו בימי שלום ובשדה, אחראי רב-הסמל להספקת תחמושת, נשק, ציוד ביצורים והתחפרות בדרך הטובה והיעילה ביותר. עליו לעמוד בקשר הדוק עם הרס"ר לצורך זה.
2. משתתף בקבוצת הפקודות הפלוגתיות, שומר על לוח הזמנים לתנוות היחידה ואחראי על התד"ל.
3. דואג להכנת המזון ולחלוקתו, ולקיום הסידורים המנהל-תיים הטובים ביותר.
4. מארגן פינוי פצועים, בעת הצורך, לנקודות הנוחות ביותר.
5. מעודד את חייליו בקרב.
6. מודא שליחת הדואר היוצא וקבלת הדואר הנכנס. דואג לאספקת ממתקים ומנות שק"ם.
7. במידה ואחד הקצינים נפגע, או מפקד הפלוגה נפגע והוחלף על ידי אחד הקצינים — עליו להיות מוכן לקבלת פיקוד על מחלקה.
8. אחראי לארגן את השמירה על המפקדה הטקטית ולוודא ערנות השומרים בכל גורה.
9. אחראי לארגון השמירה על שבויים.
10. אחראי לסימון הדרכים ממפקדת הפלוגה לעמדות הקד-מיות.
11. אחראי לדיווח על כוח האדם, ולסימון נפגעים וחללים. רס"ר חזי עובדיה